Slik fyrer du riktig og unngår pipebrann

Når temperaturen synker og vi fyrer mer, øker også risikoen for pipebrann. – Beksot, som dannes ved ufullstendig forbrenning, kan antennes og føre til alvorlige skader, advarer brannmester Hans Jørgen Kristoffersen.

Av Iver Valkvæ/ifi.no, ifi.no

Når vinteren setter inn, og vi fyrer mer i peiser og ovner for å holde varmen hjemme, øker også risikoen for pipebrann. Her får du tipsene om hvordan du kan unngå det, og hva du bør gjøre dersom det skjer.

Hva forårsaker en pipebrann?

Beksot er et belegg som setter seg i skorsteinen når du fyrer med fuktig ved, har dårlig trekk, eller bruker uegnet materiale som papp og avfall i peisen. Dette kan sammenlignes med tette blodårer i menneskekroppen – noe som bygger seg opp over tid og hindrer en god strømning.

– Beksotet er meget brennbart ved rett temperatur, og dersom temperaturen i pipa når rundt 100 °C, kan det antennes. Fyrer du for eksempel med deler av et tørt juletre, kan temperaturen raskt bli høy nok til å starte en pipebrann, sier brannmester Hans Jørgen Kristoffersen, hos Trøndelag brann- og redningstjeneste.

– Når beksotet antennes, kan temperaturen i pipeløpet stige til mellom 1000 og 1400 °C. Dette er en enorm påkjenning for pipa, som kan føre til sprekker, skjevheter og skader i konstruksjonen rundt, advarer Kristoffersen.

Hva gjør du hvis pipebrann oppstår?

Det er viktig å handle raskt dersom du mistenker en pipebrann.

Steng lufttilførselen til ovnen eller peisen.Ring 110 og informer om situasjonen.Hold øye med loft og kjeller for å oppdage eventuell røykutvikling mellom etasjene.– Brannvesenet vil vurdere skadene, og som regel pålegges fyringsforbud inntil en feier har kontrollert pipa. Har du en pipe som er renovert med stålrør, kan den i verste fall bli kondemnert etter en pipebrann, avhengig av hvor høy temperaturen har vært, forklarer Kristoffersen.

Forebygging er nøkkelen

Kristoffersen forteller at riktig fyring er avgjørende for å redusere risikoen for pipebrann. Her er noen viktige huskeregler.

Fyr med tørr ved som har under 20 % fuktighet.Unngå å overfylle vedovnen, da det kan gi dårlig forbrenning.Sørg for god trekk, særlig i starten, og juster etter hvert som forbrenningen blir stabil.Vær alltid til stede når du fyrer. La ikke ilden være uten tilsyn.

TØRR VED: Fyr med tørr ved, helst under 20 prosent fuktighet, for å unngå beksot i skorsteinen. Mindre beksot betyr også lavere risiko for pipebrann.

Vedlikehold og produkter for trygg fyring

Det finnes også hjelpemidler som fjerner beksotet fra skorsteinen. Helge Christiansen hos Krefting anbefaler jevnlig bruk av sotfjerningsprodukter for å fjerne beksot i pipeløpet. Et eksempel på et slikt produkt er Soteks Sotfjerner i porsjonsposer. De fungerer ved at virkestoffene løsner det oppsamlede belegget.

Posene med sotfjerner legges på bålet når det brenner godt i peisen. Den frigjør en nøytraliserende gass som angriper sot- og tjæreforbindelser, og forhindrer oppbygging av farlige belegg.

– Porsjonsposene fungerer som en kur for pipen. Du bruker to poser om dagen i syv dager, og virkestoffene i produktet løsner belegget som har samlet seg opp, forklarer Christiansen.

Hvor ofte du bør gjøre detter avhenger av hvor ofte du fyrer.

– Fyrer du mye, anbefaler vi å bruke dette produktet et par ganger i året – for eksempel ved starten av fyringssesongen og en gang til rundt påsken, sier han.

SOTFJERNER: Jevnlig bruk av sotfjerner kan bidra til å løse opp beksot i pipen. Legg en porsjonspose på bålet når det brenner godt, så gjør virkestoffene jobben.

Mistenker du pipebrann? Her er tegnene du bør vær oppmerksom på:

Høye knitrelyder fra skorsteinsrøret, omtrent som et stort bål.Mye tett og tykk røyk som kommer ut av ovnen/peisen eller skorsteinen.Flammer, eller partikler som har tatt fyr, som stikker opp fra skorsteinen.En intens og sterk varmelukt.Rumle- eller buldrelyder, omtrent som et godstog eller fly.

Mer informasjon

- Krefting: http://www.krefting.no